

“Facebook şirketlerinin bir parçası olan WhatsApp” ve güncellenen hizmet koşulları

Serbest Kürsü

13 Ocak 2021 Çarşamba

Av. Begüm Yavuzdoğan OKUMUŞ / Av. Yalçın Umut TALAY

WhatsApp Hizmet Koşulları’nda yapılan ve kullanıcılara sunulan güncellemeler pek çok tartışmayı beraberinde getirdi. Belirtmek gerekir ki bu konuda bilgi kirliliği de oluştu. WhatsApp tarafından Güncellenmiş Gizlilik İlkesi ve Hizmet Koşulları’nın kullanıcılar tarafından kabul edilmesi için son tarih 8 Şubat 2021 olarak belirlendi. Bu arada söz konusu tarihe kadar ne gibi gelişmelerin yaşanacağı da herkesin merak konusu. Hem Rekabet Kurumu hem de Kişisel Verilerin Korunması Kurumu duyurularında ve başlattıkları soruşturmalarda bu tarihe atıfta bulundu.

Güncellenen Hizmet Koşulları’nın halihazırda şirketlerin mevcut uygulamalarına paralel olup olmadığı tartışmalarından ayrı olarak, Hizmet Koşulları’nda yer alan değişikliklerin hukuki etkisi ve güncellemelerde yer alan hususların mevzuat kapsamında nasıl değerlendirilmesi gerektiğine odaklanmakta fayda görüyoruz.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, Hizmet Koşulları’nın genelinde WhatsApp kendisini “Facebook Şirketlerinin bir parçası olan WhatsApp” olarak tanımlıyor.

Uygulama üzerinden hizmet verilirken, diğer Facebook ürünleriyle entegrasyon sağlamak, güvenliği temin etmek, özelleştirilmiş reklam ve ürün deneyimini geliştirmek üzere bilgilerin Facebook şirketleri arasında paylaşılacağı belirtiliyor. WhatsApp’ın Gizlilik İlkesi metninde “Diğer Facebook Şirketleri ile Nasıl Çalışırız” başlığı altında, uygulama hizmetlerinin ve Facebook, Instagram, Messenger uygulamaları gibi Facebook ürünleri dahil bu şirketlerin sunduğu olanakların yürütülmesi, sunulması, iyileştirilmesi, anlaşılması, özelleştirilmesi, desteklenmesi ve pazarlanması amacıyla bu şirketlerden alınan bilgilerin kullanılabileceği ve bu şirketlerin de onlarla paylaşılan bilgileri kullanabileceği belirtilmektedir.

WhatsApp’ın Gizlilik İlkesi ve Hizmet Koşulları’ndan görüldüğü üzere, WhatsApp, verilerin kullanılması ve aktarılmasını, hizmetlerini koşullara uygun olarak verebilmesi için bu hususların gerekli olmasından hareketle ‘sözleşmenin ifası ile doğrudan doğruya ilgili kişisel verilerin işlenmesi’ hukuki nedenine dayandırıyor. Hizmet Koşulları güncellemesi, WhatsApp hizmetini kullanmaya devam edebilmek için bir sözleşmesel şart olarak düzenlenmiş durumda. Buna istinaden WhatsApp, güncellenen koşulları değerlendirmeleri için kullanıcılara 8 Şubat’a kadar bir süre tanıdığını belirtiyor. Bu sürenin dolması akabinde yeni Hizmet Koşulları’nı kabul edenler hizmet almaya devam edebilecek gibi görünüyor.

Kişisel Verilerin Korunması Kurumu bu konuda 11 Ocak 2021 ve 12 Ocak 2021 tarihli 2 duyuru yayınladı. Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun 12.01.2021 tarihli ve 2021/28 sayılı kararı ile, WhatsApp Inc. hakkında resen inceleme başlatıldığı duyurulurken, Kurul tarafından yapılan değerlendirmede hizmetin açık rıza şartına bağlanmasının mümkün olmadığı ve açık rızanın veri sorumluları tarafından bir hizmetin ifası için ön şart olarak ileri sürülemeyeceğine işaret edildi. Yayımlanan duyuru içeriğinden Kurulun WhatsApp Hizmet Koşulları’nda yapılan güncellemeyi şirketin veri işleme için kullanıcılarından açık rıza talep ettiği şeklinde yorumladığı anlaşılmaktadır. Güncellemenin hukuki niteliği ve kişisel veriler mevzuatına etkileri tartışılabilir olmakla birlikte WhatsApp’ın kişisel verilerin korunması mevzuatındaki “açık rıza” hukuki nedenine dayanmadığı ve söz konusu işleme faaliyetinin hizmetin bir parçası olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği Kurum tarafından 12.01.2021 tarihinde yapılan ikinci duyuruya da yansımamıştır. Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun 8 Şubat 2021 tarihinde yapacağı ikinci değerlendirmede hem yurtdışında mukim veri sorumlularının doğası gereği yurtdışında gerçekleşen işleme faaliyetlerini hem de karşı edim olarak tüketicilerin herhangi bir bedel ödemediği ama hizmet karşılığının veri olduğu dijital hizmetleri nasıl ele alacağı sektörde merakla beklenmektedir. 2019/770 sayılı Avrupa Birliği Direktifi’nin aksine Türkiye’de henüz dijital içerik ve dijital hizmetlerin sağlanmasına yönelik sözleşmeleri özel olarak düzenleyen bir kanun bulunmamaktadır ve genel hükümlerin bu sözleşmeler özelinde nasıl yorumlanacağı konusu da yakından takip edilmelidir.

Diğer yandan 11 Ocak 2021 tarihinde Rekabet Kurumu da Facebook Inc., Facebook Ireland Ltd, WhatsApp Inc. ve WhatsApp LLC hakkında, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un ‘hakim durumun kötüye kullanılması’ başlıklı maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla resen soruşturma başlatıldığını duyurarak, WhatsApp’ın verilerin paylaşılması zorunluluğunu durdurması ve getirilen yeni koşulların durdurulduğunu 8 Şubat 2021 tarihine kadar bildirmesi gerektiğine karar vermiştir.

Bu durum akıllara Almanya’daki Facebook soruşturmasını ve akabinde verilen mahkeme kararlarını getirdi. Federal Alman Kartel Ofisi (Bundeskartellamt) 2019 yılında, Facebook’un veri işleme faaliyetleri ile aynı grup şirketlerinden olan WhatApp ve Instagram’dan edinilen verileri de işlemesi faaliyetlerini incelemiş ve özetle veri işleme faaliyetini rekabete aykırı bularak, hakim durumun kötüye kullanıldığına işaret etmiştir. İlgili rekabet otoritesi, söz konusu şirketler arasında otomatik aktarımı öngören kullanım koşullarının kabulü yerine söz konusu aktarımlar için açık rıza alınması yoluna gidilmesi gerektiğine karar verdi. Bir rekabet otoritesi, esasen kişisel verilerin nasıl işlenmesi gerektiğine ilişkin bir karar vermiş ve karar çok tartışma yaratmıştır. Kararın yargıya taşınması ile, Düsseldorf Eyalet Yüksek Mahkemesi yürütmenin durdurulması kararı vermiş, ancak Alman Federal Adalet Mahkemesi’nce 23 Haziran 2020’de yürütmenin durdurması kaldırılmış ve Alman rekabet otoritesinin kararı hukuka uygun bulunmuştur.

Gelinen noktada, özellikle kamuoyu nezdinde ciddi bir hassasiyet de söz konusu olduğundan, WhatsApp güncellemeleri ile ilgili hukuki değerlendirmelerin ve sektördeki tartışmaların büyük bir dikkatle yapılması gerekmektedir. Bu alanda çalışan uzmanların görüş ve düşüncelerinin konunun hukuki boyutunun değerlendirilmesinde verim sağlayacağı açıktır. Bu konuda gerek Rekabet Kurumu gerekse de Kişisel Verilerin Korunması Kurulu tarafından yürütülen ve değerli çıkarımların söz konusu olacağı incelemeler neticesinde uzun zamandır konuşulan büyük veri, kişisel verilerin korunması ve rekabet ekseninde uygulamacılara ve sektöre ışık tutacak yerinde ve kapsamlı bir yol haritası oluşabileceğini umuyoruz.

Yazara Ait Diğer Yazılar		Tüm Yazılar
Değeri anlaşılmamış bir Ar-Ge desteği: Teknoloji geliştirme merkezleri	Beyan edilmesi gereken 2020 yılına ait ücret gelirleri	
13 Ocak 2021	11 Ocak 2021	
Türkiye’de sosyal ağ platformları için yeni yaptırımlar sırada mı?	Yürürlüğe giren yanlış bir uygulama: Şirketlerin kendi aldığı hisseler kâr dağıtımını stopajı	
11 Ocak 2021	11 Ocak 2021	
Şirketlerin enerji türbinleri: Tutku dolu satış temsilcileri ve yöneticileri	Yüzleşme	
09 Ocak 2021	09 Ocak 2021	
Ülke ekonomilerinin salgın karnesi: Pandemi dünyayı yüzde 4 küçülttü	Enflasyon ve emekli zamları	
09 Ocak 2021	09 Ocak 2021	
Yeni nesil STA'lar ve küresel ticaret	Neden ‘Seyahat Endüstrisi’?	
08 Ocak 2021	08 Ocak 2021	

Dunya.com internet sitesinde yer alan yazılı ve görsel içerik; izinsiz olarak kaynak gösterilse dahi kısmen ya da tamamen kopyalanamaz, başka yerde kullanılamaz.

Piyasa verileri FOREKS Bilgi İletişim Hizmetleri A.Ş. tarafından sağlanmaktadır. BIST hisse senetleri, VİOP ve tahvil-bono verileri 15 dakika gecikmeli verilmektedir.

BIST isim ve logosu "koruma marka belgesi" altında korunmakta olup izinsiz kullanılamaz, iktibas edilemez, değiştirilemez. BIST ismi altında açıklanan tüm bilgilerin telif hakları tamamen BIST'e ait olup, tekrar yayınlanamaz.

.....